Maandag, 31 Mei 1943

DAGBLAD

60ste Jaargang, No. 3915

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt dagelijks (behalve s Zondags)
Abonnementsprijs voor het Staatsdeel
f 1.50 per maand [Aruba f 2.—] bij vooruitbetaling.
Afzonderlijke nummers f 0.10.

Adm.: Tel. 1550. Redactie Tel. 1858.
Hoofdredacteur: Dr. JOH. HARTOG
Spreekuur van de Redactie 16—18 uur.
Uitgeefster: Paulus-drukkerij.
Bureaux: Conscientiesteeg 27—29.
Adres: Postbus 80, Willemstad.

Kantoor voor Redactie en Administratie Gebiedsdeel Aruba:
J. E. CROES, Postbus 14, Nassaustraat, Oranjestad, Telef. 38
Kantoor voor Administratie Eiland Bonaire:
M. L. BOOI. Breedestraat, Kralendijk.

Attu van Japs gezuiverd.

Wuppertal door bommenregen geteisterd.

100 Vliegende Forten boven Napels; 50 Liberators boven Foggia.

Geheime conferentie te Gibraltar

CONFERENTIE IN GIBRALTAR?

Radio-Parijs deelde mede, dat Winston Churchill per vliegtuig uit Gibraltar vertrokken is na slechts enkele uren op het Fort vertoefd te hebben. Men noemde geen tijd van aankomst of vertrek. Later zeide Radio-Parijs, dat de Generaals Eisenhower, Alexander en Montgomery te Gibraltar zijn aangekomen. Ook hier noemde men geen tijd van aankomst (Londen, (AP) 30.5).

Een bericht uit La Linea deelde mede, dat Generaal Eisenhower gisteravond te Gibraltar confereerde met Britse en Franse Generaals ,waaronder Alexander, Catroux en twee anderen, wier namen niet genoemd werden (Madrid, (AP) 30.5).

ATTU GEHEEL IN NOORDAMERIKAANS BEZIT.

John Hightower seint uit Washington:

De Noordamerikaanse vlag wappert op deze herdenkingsdag triomfantelijk boven de rotsige ketens van het eiland Attu (in de Verenigde Staten van Noord-Amerika is het heden Memorial Day voor het herdenken van hen, die in de oorlog gesneuveld zijn).

De Japanse basis is door de Noordamerikaanse troepen veroverd binnen twintig dagen in gevechten, die geleverd werden op besneeuwde bergtoppen en in mistige valleien. Het eiland is het eerste Noordamerikaanse grondgebied, dat in deze oorlog door de Noordamerikaanse strijdkrachten heroverd werd na bezetting door den vijand.

De erkenning van de nederlaag kwam heden van het Japanse Keizerlijke Hoofdkwartier in een uitgezonden communiqué. Later in Washington maakte de Marine bekend, dat de laatste grote vijandelijke strijdmacht op het kleine eiland in de Aleoeten-reeks was opgeruimd. Men gaf niet direct bevestiging van het Japanse communiqué, doch liet blijken, dat de overwinning kwam bij een vijandelijke tegenaanval in de Chichagof-vallei in de ochtend van Zaterdag. Het communiqué zeide: „Met uitzondering van enkele franctireurs werd deze vijandelijke strijdmacht vernietigd."

Marine-mensen zeiden, dat deze strijdmacht klaarblijkelijk bestond uit de laatste grote afdeling van het vijandelijke garnizoen op Attu. Een zegsman zeide nog, dat misschien morgen definitieve inlichtingen over de laatste phase van de strijd op Attu beschikbaar zullen zijn.

De slag in de Chichagof-vallei scheen het gevecht te zijn waar de Japanners naar refereerden toen zij in het communiqué, dat door Radio-Berlijn uitgezonden werd, spraken van de beslissing „om de laatste slag aan den vijand toe te brengen". Voorts werd gezegd: „Men gelooft, dat onze strijdmacht geheel is omgekomen". Met de karakteristieke pogingen om de nederlaag als een heldenfeit voor te stellen, zeide de radio van Tokio in een latere uitzending, dat „de Japanse troepen de laatste aanval op Attu deden na „banzai' te hebben geroepen voor den Keizer en buigingen te hebben gemaakt in de richting van het Keizerlijke Paleis in Tokio.

In deze uitzending werd nog beweerd, dat op 27 Mei — waarschijnlijk Woensdag Noordamerikaanse tijd — de Japanse geleden gapingen begonnen te vertonen en dat op 28 Mei slechts iets meer dan honderd man waren overgebleven.

Deze zouden een telegram aan Tokio hebben gezonden zeggend: „De eer van de Japanse soldaten herinnerend, gaan wij de strijd in en slechts de dood kan de wapenen uit onze handen nemen."

De Marine in Washington zeide, dat bizonderheden ontbreken omtrent de grootte van de vijandelijke strijdmacht, die in de slag van de Chichagof-vallei werd opgeruimd. Het officiële communiqué zeide evenwel: „De aanvankelijke berichten geven te kennen, dat de Japanse verliezen groot zijn". De Marine heeft niet de zinsnede „grote verliezen" gebruikt om te zeggen, dat het kleine groepen van den vijand betroffen.

Hoewel de hoofdmacht van de Japanners werd opgeruimd, zeide men, dat enkele franc-tireurs waren overgebleven in de spelonken en tussen de klippen van Attu. Ook zouden nog enkele machinegeweernesten zijn overgebleven, die moesten worden opgeruimd. Sommige van deze storende punten lagen in de besneeuwde en door mist omhulde heuvels en waarschijnlijk zullen er enkele dagen mee gemoeid gaan om die geheel te verwijderen.

Met de verovering van Attu zijn de Noordamerikaanse strijdkrachten thans in een positie om zich te keren tegen den vijand op Kiska, de hoofdbasis van den vijand in de Aleoeten; of men zou ook het offensief in Westelijke richting kunnen voortzetten.

De vijand was begonnen met de aanleg van een vliegveld op Attu en hoewel bepaalde gegevens over de grootte ervan niet worden gegeven, zeiden militaire waarnemers, dat het spoedig kon worden gereed gemaakt om te worden gebruikt door bombardementsvliegtuigen. Een waarnemer zeide, dat het veranderlijke weer in de Aleoeten het gebruik van het vliegveld zou kunnen beperken. Het zou echter van bizonder belang zijn als een verkenningspunt van waaruit de weerstoestanden kunnen worden waargenomen. Deze observatie van het weer zou een grote rol kunnen spelen in het doen van luchtaanvallen op de Japanners in het Westen.

In geval de aandacht thans wordt gericht op Kiska bied de verovering van Attu twee middelen om de Japanners van deze basis te verdrijven. De meest klaarblijkelijke is om den vijand te doen verhongeren door de bevoorradingslinies door te snijden. Deze linies werden namelijk beheerst door Attu.

Een andere mogelijkheid zou zijn om een nijptangbeweging uit te voeren tegen Kiska van Attu ten Westen en de Noordamerikaanse luchtbasis op het eiland Amchitka ten Oosten ervan. De twee armen van de nijptang zijn slechts gescheiden door 235 zeemijlen. Attu ligt op 175 zeemijlen ten Westen en Amchika op 63 zeemijlen ten Oosten van Kiska; beide afstanden kunnen per vliegtuig binnen minder dan een uur overbrugd worden (Washington, (AP) 30.5).

5 DUITSE DUIKBOTEN VERNIETIGD.

Het Britse Ministerie van Luchtvaart maakte bekend, dat vliegtuigen van het Kustcommando der Royal Airforce onlangs 5 duikboten vernietigd hebben binnen 10 dagen. Alle aanvallen werden gedaan met diepzeebommen en de vijandelijke duikboten boden een heftig verzet met haar kanonnen. Een aanval werd gedaan ten Westen van IJsland, een andere ten Zuiden van IJsland, twee in de Golf van Biscaye en een in Noordelijke wateren. Verschillende andere aanvallen werden gedaan door vliegtuigen van het Kustcommando tijdens dezelfde periode. De vernietiging van de vijandelijke duikboten bij deze verrichtingen werd echter niet bevestigd (Londen, (AP) 30.5).

STRIJD TEGEN DUITSE VAARTUIGEN.

De Britse Admiraliteit maakte bekend, dat Britse kuststrijdkrachten 4 vijandelijke treilers en 2 motortorpedoboten Zaterdag in een gevecht nabij Duinkerken in brand zetten. Enkele der vijandelijke vaartuigen zijn waarschijnlijk vernietigd. Een Britse kanonneerboot ging verloren. De overige schepen leden lichte schade en 3 manschappen werden gewond (Londen, (AP) 30.5).

AANVAL OP RENNES.

Radio-Parijs deelde mede, dat „gehele straten verdwenen" toen zware Noordamerikaanse bommenwerpers Zaterdag in de Franse stad Rennes aanvielen. „Een groot aantal brand- en brisantbommen werd van grote hoogte op de stad geworpen. Het district, dat het meeste leed, is Saint Martins. De verwoesting is onbeschrijfelijk. De luchtbeschermingsdiensten, de politie, het Rode Kruis en vrijwillige helpers zijn nog steeds bezig met het meest dringende reddingswerk (Londen, (AP) 30.5).

HEVIG BOMBARDEMENT OP WUPPERTAL.

Het Britse Ministerie van Luchtvaart gaf het volgende communiqué uit:

„In de afgelopen nacht vielen vliegtuigen van het Bommenwerperscommando in zeer grote sterkte Wuppertal aan. De aanvankelijke berichten geven te kennen, dat de aanval hevig en geconcentreerd was. 33 Onzer bommenwerpers worden vermist. 2 Vijandelijke jagers werden vernield. Een vijandelijke bommenwerper werd vernield boven België door een onzer gevechtsvliegtuigen op verkenning".

Wuppertal in het Ruhrgebied ligt tussen Essen en Düsseldorf. Er bevinden zich scheikundige fabrieken en zware industrieën. De verklaring, dat de Raf „in zeer grote sterkte" aanviel geeft te kennen, dat de aanval op gelijke reusachtige schaal plaats vond als die van onlangs op Dortmund en Düsseldorf, waarbij 2000 ton aan bommen geworpen werd. Het was de eerste aanval op Wuppertal, een stad van 411.000 inwoners. Er zijn o.a. scheikundige fabrieken van de I. G. Farbenindustrie.

Het Duitse communiqué deelde mede, dat de bevolking verliezen leed en „grote schade" werd aangericht.

Zaterdag deden Noordamerikaanse vliegtuigen hevige aanvallen op Rennes, Saint Nazaire en La Pallice in Frankrijk (Londen, (AP) 30.5).

ZAL MARTINIQUE ZICH BIJ DE GEALLIEERDEN AANSLUITEN?

Waarnemers in Puerto Rico zijn van mening, dat de kansen nooit groter zijn geweest, dat de Franse bezittingen in de Caraïbische Zee zich thans bij de volg van de samensmelting tussen de facties van Giraud en De Gaulle. Men is van mening, dat het overgaan van de Franse vloot te Alexandrië naar de Geallieerden best de vonk kan zijn, die alle secties van de Franse mening zal samensmeden tot steun voor de Geallieerden. De beslissing van de Franse vlootcommandanten te Alexandrië om zich bij de Geallieerden te voegen zal waarschijnlijk grote indruk maken, omdat zij zich dichter bij het toneel bevinden en dus beter in staat zijn het nieuwe regime van Algiers te beoordelen.

De Fransen op het Westelijk Halfrond waren verdeeld in De Gaulle- en Giraud-kampen. Men gelooft, dat het Uitvoerende Comité in Algiers thans deze verdeeldheid heeft weggenomen zodat men mag boven op de onverdeelde trouw van beide kampen.

In Frans Guyana — aldus zeide men — zou een splitsing van de inlanders gemakkelijk te begrijpen zijn omdat De Gaulle de enige persoonlijkheid was tot wien zij zich in 2½ jaar tijds konden wenden alvorens Giraud als leider in Noord-Afrika naar voren trad. De leiders daar zeiden, dat, zolang De Gaulle en Giraud gescheiden bleven, de Geallieerden en de Verenigde Staten in het bizonder zich gesteld zagen voor een grote moeilijkheid. Maar nu kan op Frans Guyana worden gerekend voor een enthousiaste steun aan de Geallieerden (San Juan, (AP) 31.5).

DE STRIJD IN RUSLAND.

Luchtgevechten speelden nog de overheersende rol in het Kubangebied van de Caucasus, waar de strijd niet kon worden gerekend tot de grote slagen. Aan het andere einde van de lange gevechtslijn deden de Duitse strijdkrachten verwoede luchtaanvallen op het gedeeltelijk belegerde Leningrad. De nazies verloren hier 20 vliegtuigen tegen Russische gevechtsvliegtuigen en het afweervuur. De Duitsers hernieuwden de beschieting van Leningrad, dat reeds bijna twee jaren bestookt werd in gevechten op korte afstand. De verdedigers van de oude Tsaren-hoofdstad hielden echter vastberaden stand en beantwoordden het vuur met vuur (Moskou, (AP) 30.5).

CHINESE PRESIDENT ONGESTELD.

De Chinese President Lin Sen is sedert Zaterdag in bewusteloze toestand en de doktoren zeiden, dat zijn kansen om bij te komen „vijftig om vijftig" zijn. Op 12 Mei kreeg hij een aanval. Lin Sen is 81 jaar oud (Tsjungking, (AP) 30.5).

Het nieuws van vandaag.

Een overweldigende stroom van schitterende gebeurtenissen vormt het nieuws van vandaag.

Te beginnen met de volledige verovering van Attu door de Noordamerikaanse troepen (blz. 1), kwamen nog de volgende berichten binnen, die zeker vreugde in het land zullen brengen: Generaal Charles de Gaulle is in Algiers aangekomen, waar hij werd toegejuicht door een grote menigte en met Giraud de uiteindelijke besprekingen begon om alle Fransen te verenigen. Een Uitvoerend Comité is reeds gevormd, waarvan o.a. lid uitmaakt Generaal Alphonse Georges, die pas uit Frankrijk ontsnapt is (blz. 3). Een der resultaten van het samenkomen der Franse Generaals is reeds geweest, dat het Franse vloot-escader te Alexandrië naar de Geallieerden is overgegaan. Dit escader, waartoe o.a. 2 slagschepen en 2 zware kruisers behoren, lag sedert de wapenstilstand te Alexandrië (blz. 3). Waarnemers verwachten, dat ook Admiraal Robert van Martinique nu aansluiting bij de Geallieerden zal zoeken.

Op Wuppertal, een der sleutelpunten in Duitslands Ruhr-vallei, werd in de nacht van Zaterdag op Zondag een der hevigste bombardementsaanvallen van de oorlog gedaan. Meer dan 1500 ton aan bommen vielen op deze stad, die tevoren altijd onaangeroerd was gelaten door de Raf. Toen de vliegtuigen naar Engeland terugkeerden, schoten de vlammen soms tot een hoogte van 4000 meter op en hing een roodgloeiende rookmantel boven de stad (blz. 1).

Napels, Italië's belangrijke havenstad, werd Zondag door meer dan 100 Vliegende Forten aangevallen. Boven het vliegveld te Foggia verschenen 50 Liberators uit het Midden-Oosten, Sardinië, Sicilië en Pantelleria werden niet met rust gelaten (blz. 1).

Terwijl Italië aldus wordt „zacht gemaakt" voor de invasie melden onbevestigde berichten, dat Churchill een bezoek gebracht heeft aan Gibraltar en er besprekingen gevoerd heeft met Eisenhower, Alexander, Montgomery, Catroux en andere Geallieerde Bevelhebbers (blz. 1).

Op de Noordatlantische Oceaan hebben vliegtuigen van het Britse Kustcommando binnen 10 dagen tijds 5 Duitse duikboten in de grond geboord. Nabij Duinkerken hebben lichte Britse vlootstrijdkrachten bovendien 4 vijandelijke treilers en 2 motortorpedoboten in brand gezet.

In China hebben de legers onder Generaal Tsjeng Tsjeng een schitterend succes geboekt door Yuyangkwan te heroveren op 55 kilometer ten Zuiden van Itsjang. Deze stad was enkele dagen geleden door de Japanners veroverd in hun nieuw offensief, dat gericht is op Tsjungking. Men leze de „Afgelopen Week" hierover. In de Chinese hoofdstad schijnt intussen President Lin Sen op sterven te liggen, zo niet ernstig ziek te zijn. Geneesheren pogen den ouden Chinesen President nog te redden (blz. 3).

Naar twee communiqué's op blz. 2 melden, is Curaçao thans zetel geworden van de Nederlandse Journalisten-Kring en de Nederlandse R.K. Journalisten Vereniging. In een bijeenkomst op Vrijdag zijn een 9-tal Curaçaose journalisten als leden geïnstalleerd.

De afgelopen Week.

Wat de Chinese leiders reeds lang hadden zien aankomen en aan hun Geallieerden duidelijk hebben willen maken, schijnt nu gekomen te zijn. Japan heeft een offensief ondernomen in China, dat, mocht de eerste phase ervan goed verlopen, zou kunnen leiden tot de bezetting van de tijdelijke hoofdstad Tsjungking en de vernietiging van het Chinese leger.

Tengevolge van de Europese spanningen waren de gebeurtenissen op het Chinees-Japanse oorlogsterrein eenigszins op de achtergrond geraakt omdat er verleden bij vroeger, heel wat minder actie heerste. De Japanse opmars in China was meer en meer vertraagd, doordat Japan zich voorbereidde op de oorlog in de Stille Oceaan en vervolgens deze ontketende.

De dagelijkse gemiddelde opmars van de Japanners in China was in 1937, tot de val van Hankow en Canton, 12 kilometer. In 1938 werd deze ongeveer 6½ kilometer.

Daarna besloten de Japanners het meest actieve en kostbare tijdperk van hun oorlog en troffen zij de bovengenoemde voorbereidingen voor de strijd tegen de Westelijke mogendheden. Alzo werd hun dagelijkse opmars in China een quaestie van meters — ongeveer 100 in 1939, 15 tot 20 in 1940 en in 1941 nog weer iets minder.

Na de aanval op Pearl Harbor nam hun activiteit nog sterker af en zo men hun terreinwinsten in China gedurende het jaar 1942 zou meten, dan zou hun dagelijkse voortgang niet meer dan enkele centimeters bedragen. Want al wat zij na 1941 bezetten was niet meer dan een smalle strook lands langs de Birmaweg in de provincie Yunnan, een heuvelketen ten Noorden van de Gele rivier in de provincie Sjansi en enkele steden in de provincie Tsjekiang en in Middel-China.

Nu evenwel Thailand, Indo-China, Malakka, Birma Nederlands Oost-Indië en de Philippijnen door Nippon in bezit genomen zijn, kwamen belangrijke strijdkrachten vrij om de verslapte strijd in China met hernieuwde kracht voort te zetten.

Dit was wat de Chinese oorlogsleiders voorzien hadden en waarom hun eisen om een grotere steun hunner bondgenoten met zulke grote drang gesteld werden.

Dr. Lin Yutang, de bekende Chinese schrijver in de Verenigde Staten van Noord-Amerika, heeft duidelijk genoeg gewaarschuwd in zijn artikelen, dat het Chinese leger plotseling zal instorten zo de Geallieerden nalaten China krachtige te steunen. Mevrouw Tsjang Kai Sjek heeft pas de Verenigde Staten van Noord-Amerika bezocht om tot een snel optreden aan te sporen.

Het is moeilijk om te oordelen of de Verenigde Staten en Groot-Britannië de twee landen, die eventueel de grootste steun kunnen geven, hiertoe eerder in staat waren, gezien de strijd in Europa en Afrika.

De aanvoerwegen naar China waren door de Japanners afgesneden en voor een groot offensief om Japan van China af te leiden, waren de voorbereidingen niet gereed.

Wij willen hopen, dat de hulp thans niet lang meer op zich zal laten wachten, gezien de besprekingen, die door Roosevelt en Churchill hierover in Washington werden gehouden.

Misschien is de Noordamerikaanse voortgang in de Aleoeten een voorspel van een groots opgezetten Geallieerde aanval op Japan, doch wij twijfelen eraan of deze tijdig genoeg zal komen om dit jaar nog nieuwe Japanse veroveringen in China te beletten.

Het zal in de eerste plaats het Chinese volk moeten zijn, dat het front in Azië voor de Verenigde Landen in de komende maanden zal moeten houden. China heeft langer dan enige der oorlogvoerenden geweten, dat dit een oorlog van het volk is. China's zonen kunnen zich niet herinneren wanneer hun land geen strijd leverde voor de internationale vrijheid. China's studenten hebben hun gehele studie ingesteld op de oorlog en velen hebben hun kennis benut aan het front of in de nijverheid. Zó lang vecht China reeds, dat de krijg en het volk een deel van elkaar geworden zijn.

China's krijg is de oorlog der millioenen, die tot de dood toe willen vechten. Het is de oorlog van de millioenen, die met hun handen de rotsen hebben aangevoerd voor het aanleggen van wegen en zware rollers over nieuwe vliegvelden getrokken hebben. Het is de oorlog van telefoonmeisjes, die op haar post gebleven zijn tijdens bombardementen en de steden hebben gewaarschuwd voor komende bombardementen. Het is oorlog van de „mannen in het groen", de postbodes, die onbevreesd door vijandelijk bezet gebied getrokken zijn om boodschappen af te leveren, welke hen werden toevertrouwd.

Hun Leider heeft hun steeds opnieuw gezegd, dat China's gebrek aan materiaal kan worden goed gemaakt door hun gevechtsgeest... dat met dapperheid en discipline één man het werk van twee kan doen. Generalissimo Tsjang Kai Sjek gelooft in het volk van China. En daarom heeft hij dikwijls gedaan waarnaar de rest van de wereld opziet als naar een wonder.

Met de nieuwe gebeurtenissen ziet China zich gesteld voor een situatie, welke critieker is dan ooit in de afgelopen vijf jaren. Doch alvorens de hulp van buiten komt, zullen het de blote handen van het volk van China zijn, waarop de Geallieerden moeten rekenen om den vijand tegen te houden.

Alle tekenen wijzen erop, dat de wil tot het behalen der overwinning op den verraderlijken indringer alle Chinezen blijft beheersen, niettegenstaande hun militaire tegenslagen of economische moeilijkheden.

Uit alles weten zij moed te putten. Zij zijn ervan overtuigd, dat de Verenigde Staten van Noord-Amerika de sleutel tot de situatie in het Verre Oosten in handen houden en in staat zijn in samenwerking met Engeland en de andere Geallieerden de vrede te herstellen in en in Azië orde te brengen.

In Tsjang Kai Sjek zien zij een lichtend voorbeeld en wat er ook moge komen zullen zij hem volgen in de grootste gehoorzaamheid.

Symbolische daad tegenover het Moederland.

De twee Nationale Journalistenverenigingen verplaatsen haar zetels van Amsterdam en Utrecht naar Curaçao.

De „Nederlandse Journalisten-Kring" en de „Nederlandse Rooms-katholieke Journalisten-Vereniging" thans op Curaçao gevestigd onder één gezamenlijken Voorzitter.

ZETELVERPLAATSING N.J.K.

De Secretaris van de „Nederlandse Journalisten-Kring" op Curaçao, de Heer Isaäc Bloch, verzoekt ons opneming van het volgende communiqué:

Op verzoek van de alhier aanwezige journalisten heeft de Curaçaose Commissie Regeling Rechtsverkeer in Oorlogstijd alhier het bestuur van de vereniging „Nederlandse Journalisten Kring" opgedragen aan de Heren Dr. Joh. Hartog en I. Bloch, respectievelijk met de titel van voorzitter en secretaris. Het bestuur is aan deze Heren opgedragen ingevolge de Regeling Rechtsverkeer in Oorlogstijd en is derhalve veel ruimer dan het ingevolge de statuten opgedragen bestuur en omvat de bevoegdheden van alle organen van de vereniging, behalve de bevoegdheid van de algemene vergadering, die door de Commissie is uitgesloten.

Het desbetreffende document luidt als volgt:

De Curaçaosche Commissie Regeling Rechtsverkeer in Oorlogstijd,

Overwegende, dat Notaris Mr. A. A. G. Smeets zich bij brief van 13 April 1943 namens de Heeren: W. de Barbanson O.P., I. Bloch, C. Casiano, Mr. E. M. Elias, J. A. M. Hart, Dr. Joh. Hartog, E. Lopez Henriquez, F. L. de Rooy en L. W. de Wit, allen journalisten en werkzaam bij in Curaçao verschijnende nieuwsbladen, heeft gewend tot deze Commissie met het verzoek het Bestuur van de „Nederlandsche Journalisten-Kring", gevestigd te Amsterdam, op te dragen aan de Heeren Dr. Joh. Hartog en I. Bloch, beiden wonende op Curaçao, zulks mede ter fine van statutenwijziging, houdende overbrenging van de plaats van vestiging van Amsterdam naar Curaçao;

Overwegende, dat naar de Commissie is gebleken uit een haar overgelegd exemplaar van het orgaan „de Journalist" d.d. December 1940, uitgegeven te Batavia, dat de gewijzigde statuten werden goedgekeurd bij K.B. van 1 December 1939, No. 64 en dus mag worden aangenomen, dat de vereeniging rechtspersoonlijkheid bezit;

Overwegende echter dat in datzelfde orgaan voorkomt een bericht als zoude dezelve d.d. 23 November 1940 in Nederland met groote meerderheid van stemmen zijn opgeheven (ontbonden);

Overwegende te dien aanzien echter dat, zelfs al zoude moeten worden aangenomen dat dit besluit overeenkomstig de statuten der vereeniging rechtsgeldig zijn genomen — tot de beoordeeling waarvan de Commissie de noodige gegevens ontbreken — dan nog hetzelve rechtsgevolg moet ontberen;

Overwegende toch dat krachtens artikel 39 lid 2 van het K.B. d.d. 7 Juni 1940 No. A 6 de bevoegdheden van algemeene vergaderingen van een rechtspersoon zijn geschorst voorzoover niet de uitoefening van deze bevoegdheden onafgebroken buiten vijandelijk gebied mogelijk is gebleven;

Overwegende, dat ten aanzien van de algemeene vergadering der bovenbedoelde vereeniging deze uitoefening buiten bezet gebied niet mogelijk is gebleven;

Overwegende, dat nu wel artikel 40 van dat K.B. bepaalt, dat, voorzoover het betreft handelingen met betrekking tot zaken, die zich in door den vijand bezet gebied bevinden artikel 39 niet van toepassing is, echter onder de mits, dat de gevolgen dier handelingen zich niet buiten dat gebied uitstrekken, noch daarbij onmiddellijk of middellijk belangen betrokken zijn van personen, die zich buiten dat gebied bevinden;

Overwegende, dat èn de gevolgen van gemeld besluit zich uitstrekken buiten door den vijand bezet gebied èn daarbij de belangen van personen, die zich daarbuiten bevinden onmiddellijk en in elk geval middellijk betrokken zijn;

Overwegende toch dat, voorzoover deze belangen betreft, de Commissie daaronder niet alleen de materiëele doch ook de ideëele begrijpt, immers het doel der vereeniging is de behartiging der Pers in het algemeen en de Nederlandsche Journalisten in het bijzonder;

Overwegende, dat, waar alle bestuurders zich bevinden in vijandelijk gebied en mitsdien hunne bevoegdheden zijn geschorst, het verzoek derhalve voor inwilliging vatbaar is;

Gelet op de artikelen 39, 40 en 46 van het K.B. d.d. 7 Juni 1940 No. A 6 en dezelfde nummers dragende artikelen der Curaçaosche Regeling Rechtsverkeer in Oorlogstijd;

Draagt ter voorziening in het Bestuur van de vereeniging „Nederlandsche Journalisten-Kring", gevestigd te Amsterdam, dit bestuur op aan de Heeren Dr. Joh. Hartog en I. Bloch, beiden journalisten en wonende op Curaçao, met den titel van lid van het Bestuur, terwijl zij onderscheidenlijk den titel van Voorzitter en Secretaris zullen dragen, met dien verstande echter, dat hun de bevoegdheid van de algemeene vergadering niet zal toekomen.

Aldus gedaan in hare vergadering van 19 April 1943, alwaar aanwezig waren de Heeren:

Dr. W. Ch. de la Try Ellis, Voorzitter
W. F. G. Mensing,)
Dr. C. F. Gronemeyer,) leden
Dr. A. W. M. Desertine,)
Ir. W. J. Stok,)
Dr. S. Groen Secretaris

De Commissie,
(w.g.) W. C. de la Try Ellis
Voorzitter,
(w.g.) Silvain Groen
Secretaris.
Voor afschrift:
(w.g.) Silvain Groen.

Maandagmiddag 24 Mei 1943 werd door genoemde Heren bij notariële acte, verleden ten kantore van Mr. A. A. G. Smeets, de zetel van de vereniging van Amsterdam overgebracht naar Curaçao.

Het bestuur heeft aan de algemene vergadering, welke gehouden zal worden door de Curaçaose Commissie Regeling Rechtsverkeer in Oorlogstijd, voorgesteld om Zijne Excellentie Dr. P. A. Kasteel tot erelid te benoemen.

In Indië heeft de aldaar gevestigde Commissie Regeling Rechtsverkeer in Oorlogstijd destijds eveneens in het bestuur voorzien, echter zonder dat de zetel naar Indië werd overgebracht.

Volgens uit Nederland ontvangen berichten zou de vereniging onder Nazie-druk ontbonden zijn. Echter volgens de Nederlandse wetten kan een dergelijke ontbinding, waar de gevolgen zich tevens uitstrekken buiten door vijand bezet gebied, geen effect sorteren. Aan het verplaatsen van de zetel moet vooral een symbolische betekenis worden gehecht.

De Statuten, zoals gewijzigd in verband met de omstandigheden en voor zoverre de volledige Statuten van de Kring niet te achterhalen waren door Notaris Smeets voornoemd aangevuld, wachten de landvoogdelijke goedkeuring van Zijne Excellentie den Gouverneur van Curaçao.

ZETELVERPLAATSING NEDERLANDSE R.K. JOURNALISTEN-VERENIGING.

De Secretaris van de „Nederlandse Rooms-Katholieke Journalisten-vereniging" op Curaçao, de Heer Johannes A. M. Hart, verzoekt ons opneming van het volgende communiqué:

Op verzoek van de alhier aanwezige rooms-katholieke journalisten heeft de Curaçaose Commissie Regeling Rechtsverkeer in Oorlogstijd alhier het bestuur van de vereniging „Nederlandse Rooms-Katholieke Journalisten-vereniging" opgedragen aan de Heren Dr. Joh. Hartog en J. A. M. Hart, respectievelijk met de titel van voorzitter en secretaris.

Het bestuur is aan deze Heren opgedragen ingevolge de Regeling Rechtsverkeer in Oorlogstijd en is derhalve veel ruimer dan het ingevolge de statuten opgedragen bestuur en omvat de bevoegdheden van alle organen van de vereniging, behalve de bevoegdheid van de algemene vergadering, die door de Commissie is uitgesloten.

De Curaçaosche Commissie Regeling Rechtsverkeer in Oorlogstijd,

Overwegende, dat Notaris Mr. A. A. G. Smeets zich bij brief van 13 April 1943 namens de Heeren: W. de Barbanson O.P., C. Casiano, J. A. M. Hart, Dr. Joh. Hartog en F. L. de Rooy, allen journalisten en werkzaam bij in Curaçao verschijnende nieuwsbladen, heeft gewend tot deze Commissie met het verzoek het Bestuur van de „Nederlandsche Roomsch-Katholieke Journalisten-Vereeniging", gevestigd te Utrecht, op te dragen aan de Heeren Dr. Joh. Hartog en J. A. M. Hart, beiden wonende op Curaçao, zulks mede ter fine van statutenwijziging, houdende overbrenging van de plaats van vestiging van Utrecht naar Curaçao;

Overwegende, dat naar de Commissie is gebleken uit een haar overgelegd exemplaar van de statuten der vereeniging, dat zij werd goedgekeurd bij K.B. van 31 October 1932, No. 51 en dus mag worden aangenomen, dat de vereeniging rechtspersoonlijkheid bezit;

Overwegende echter dat in het orgaan „de Journalist" d.d. December 1940, uitgegeven te Batavia, een bericht voorkomt, waaruit af te leiden is dat dezelve in Nederland zoude zijn opgeheven (ontbonden);

Overwegende te dien aanzien echter dat, zelfs al zoude moeten worden aangenomen dat dit besluit overeenkomstig de statuten der vereeniging rechtsgeldig zijn genomen — tot de beoordeeling waarvan de Commissie de noodige gegevens ontbreken — dan nog hetzelve rechtsgevolg moet ontberen;

Overwegende toch dat krachtens artikel 39 lid 2 van het K.B. d.d. 7 Juni 1940 No. A 6 de bevoegdheden van algemeene vergaderingen van een rechtspersoon zijn geschorst voorzoover niet de uitoefening van deze bevoegdheden onafgebroken buiten vijandelijk gebied mogelijk is gebleven;

Overwegende, dat ten aanzien van de algemeene vergadering der bovenbedoelde vereeniging deze uitoefening buiten bezet gebied niet mogelijk is gebleven;

Overwegende, dat nu wel artikel 40 van dat K.B. bepaalt, dat, voorzoover het betreft handelingen met betrekking tot zaken, die zich in door den vijand bezet gebied bevinden art. 39 niet van toepassing is, echter onder de mits, dat de gevolgen dier handelingen zich niet buiten dat gebied uitstrekken, noch daarbij onmiddellijk of middellijk belangen betrokken zijn van personen, die zich buiten dat gebied bevinden;

Overwegende, dat èn de gevolgen van gemeld besluit zich uitstrekken buiten door den vijand bezet gebied èn daarbij de belangen van personen, die zich daarbuiten bevinden onmiddellijk en in elk geval middellijk betrokken zijn;

Overwegende toch dat, voorzoover deze belangen betreft, de Commissie daaronder niet alleen de materiëele doch ook de ideëele begrijpt, immers het doel der vereeniging is de behartiging der Roomsch-Katholieke Pers in het algemeen en de Nederlandsche Journalistiek in het bijzonder.

Overwegende, dat, waar alle bestuurders zich bevinden in vijandelijk gebied en mitsdien hunne bevoegdheden zijn geschorst, het verzoek derhalve voor inwilliging vatbaar is;

Gelet op de artikelen 39, 40 en 46 van het K.B. d.d. 7 Juni 1940 No. A 6 en dezelfde nummers dragende artikelen der Curaçaosche Regeling Rechtsverkeer in Oorlogstijd;

Draagt ter voorziening in het Bestuur van de „Nederlandsche Roomsch-Katholieke Journalisten-Vereeniging", gevestigd te Utrecht, dit bestuur op aan de Heeren Dr. Joh. Hartog en J. A. M. Hart, beiden journalisten en wonende op Curaçao met den titel van lid van het Bestuur, terwijl zij onderscheidenlijk den titel van Voorzitter en Secretaris zullen dragen, met dien verstande echter, dat hun de bevoegdheid van de algemene vergadering niet zal toekomen.

Aldus gedaan in hare vergadering van 19 April 1943, alwaar aanwezig waren de Heeren:

Dr. W. Ch. de la Try Ellis, Voorzitter
W. F. G. Mensing,)
Dr. C. F. Gronemeyer,) leden
Dr. A. W. M. Desertine,)
Ir. W. J. Stok,)
Dr. S. Groen Secretaris

De Commissie,
(w.g.) W. C. de la Try Ellis
Voorzitter,
(w.g.) Silvain Groen
Secretaris.
Voor afschrift:
(w.g.) Silvain Groen.

Maandagmiddag 24 Mei 1943 werd door genoemde Heren bij notariële acte, verleden ten kantore van Mr. A. A. G. Smeets, de zetel van de vereniging van Utrecht overgebracht naar Curaçao.

Het bestuur heeft aan de algemene vergadering, welke gehouden zal worden door de Curaçaose Commissie Regeling Rechtsverkeer in Oorlogstijd, voorgesteld om Zijne Hoogwaardige Excellentie, Mons. P. I. Verriet O.P. tot erelid te benoemen.

Volgens uit Nederland ontvangen berichten zou de vereniging onder Nazie-druk ontbonden zijn. Echter volgens de Nederlandse wetten kan een dergelijke ontbinding, waar de gevolgen zich tevens uitstrekken buiten door vijand bezet gebied, geen effect sorteren. Aan het verplaatsen van de zetel moet vooral een symbolische betekenis worden gehecht.

De Statuten, zoals gewijzigd in verband met de omstandigheden, zijn op 24 Mei 1943 bisschoppelijk goedgekeurd door Zijne Hoogwaardige Excellentie den Apostolisch Vicarius van Curaçao, en wachten de landvoogdelijke goedkeuring van Zijne Excellentie den Gouverneur van Curaçao.

CURAÇAO

NIEUWE BEURS-REDACTEUR.

Een van de redacteurszetels van de „Beurs- en Nieuwsberichten", die helaas te lang is onbezet gebleven, zal morgen 1 Juni 1943 weer ingenomen worden: **de Heer Hendrik de Wit,** jongere broeder van den directeur-redacteur Louis W. de Wit, zal de moeilijk te vervullen plaats van den Heer Johan van de Walle gaan innemen. Onze nieuwe collega is reeds lang geen onbekende meer. Voor de oorlog publiceerde de Heer De Wit, die van huis uit radio-telegrafist is en alhier een positie bekleedde bij Radio-Holland, in verschillende bladen in Nederland; op Curaçao verwierf hij zich bekendheid door zijn critieken en andere bijdragen, die in verschillende bladen verschenen zijn. De laatste Stoep" bevatte een gedicht van den Heer De Wit „Verdriet". Wij nemen het gaarne over ter inleiding van onzen nieuwen collega:

„As ik naar mijn schoenen kijk
Is de aarde zeer nabij
Hoe kort, van 't oog tot aan den grond,
Is de val van onze tranen."

Wij heten den Heer de Wit hartelijk welkom in het midden der Curaçaose krantenschrijvers en spreken de wens uit van een prettige samenwerking tot het welzijn van de Curaçaose dagbladpers.

VERENIGINGSNIEUWS.

— **Katholike Sport Centrale Voetbal:** Sithoc B — Excelsior B 2—0; The Western Stars —C.S.R. 2 0— 0; Jong Suriname — Resolute 2—1.

Korfbal: Union Victory Stars — Devo 3—0. (Devo krijgt strafpunten).

Baseball: Lucky Strike — Quisqueys 1—1.

Veritas: Zaterdag, 5 Juni, neemt de practische huishoudcursus een aanvang om 14.30 uur in de Nijverheidsschool,

ADMINISTRATEUR FRANKE GAAT HEEN.

Maandag jl. werd der pers medegedeeld, dat Meester Henricus Ignatius Franke, de Administrateur van Financiën, het Staatsdeel Curaçao zal verlaten om een belangrijke post bij het Ministerie van Koloniën in Londen te aanvaarden. Met Meester Franke gaat een man heen, die zich op velerlei gebied bekendheid heeft verworven en die door zijn bekwaamheid en onvermoeide werkkracht grote diensten heeft bewezen aan Curaçao en aan Nederland.

Meester Franke werd op 4 Augustus 1901 te Utrecht geboren. Na zijn studies en voorbereidende werkzaamheden werd hij Inspecteur van Financiën in Nederlands-Indië. Op vacantie zijnde in Nederland werd hij op het laatste ogenblik voor zijn vertrek naar Oost-Indië aangezocht om aldaar voor de tijd van vier jaren gedetacheerd te worden, welke termijn met een jaar is verlengd. De Heer Franke arriveerde in October 1938 op Curaçao en zal, zoals reeds eerder gemeld, wegens beëindiging van zijn detacheringstermijn, binnen afzienbare tijd ons Staatsdeel gaan verlaten. Of Meester Franke's vertrek zal samenvallen met het afgelopen van zijn detachering op 15 September as. is nog niet bekend.

De Heer Franke bekleedt verschillende aanzienlijke posities, hij is Administrateur van Financiën; Voorzitter van de Curaçaose Bank; Voorzitter van het College van Commissarissen van het Algemeen Curaçaose Pensioenfonds; Lid-voorzitter van de Financieel-Economische Commissie en plaatsvervangend lid van het Hof van Justitie.

Tevens is hij nog geweest: Lid-Secretaris van de Curaçaose Commissie Regeling Rechtsverkeer in Oorlogstijd; Lid ondervoorzitter van de In.-Cu. en gedurende de afwezigheid van Ir. J. F. Groote, Voorzitter van de In.-Cu. Ook was Meester Franke belast met de toepassing van de Deviezennoodmaatregel en daarna voor ongeveer een jaar met de Deviezenlandsverordening.

Gedurende zijn detachering alhier heeft de Heer Franke vijf dienstreizen naar de Verenigde Staten gemaakt. Men herinnert zich ook nog de biezondere opdracht, de belangrijke reis naar Londen in 1942, ter bespreking met de Nederlandse Regering de aangelegenheden rakende het monetair beleid.

Meester Franke heeft zich gedurende de verblijf op Curaçao een hard en onvermoeid werker getoond, een knap jurist, een goed financier en organisator. Hij is een man van grote lijnen met ruime blik, die zich nimmer verloor in futiliteiten. De Heer Franke vervulde de functie van Administrateur van Financiën in een tijd, die meer vergde dan ooit van een zijner voorgangers is gevraagd. De snelle groei van Curaçao en niet in het minst de biezondere oorlogsomstandigheden stelde de hoogste eisen.

De organisatie na 10 Mei 1940 van Deviezen- en Rechtsverkeer, naast zijn veel omvattende taak en met onvoldoende personeel dwingt de bewondering af van vele ingewijden.

Ook herinnert men zich nog de rede voor de St. Thomaskring, welke ver buiten deze kring de aandacht heeft getrokken, zodat het jammer is, dat zij nooit is gepubliceerd. Het was bij deze gelegenheid, dat Pater Brada de tolk was van velen, toen hij in zijn dankwoord opmerkte, dat de Heer Franke nodig geridderd moest worden.

De Heer Franke is zeker niet aan critiek ontkomen. Hoge bomen vangen immer veel wind. Was deze critiek soms juist, bij andere gelegenheden was zij misplaatst.

Mr. Franke heeft de Nederlandse zaak steeds met hart en ziel behartigd. Hij laat een Staatsdeel achter, waar tot op heden gefinancierd wordt op een gezonde financiële basis. Zijne Excellxtie de Gouverneur verliest in den Heer Franke een van Zijn knapste ambtenaren. Zeker echter zal de Heer Franke ongetwijfeld in de toekomst in Londen veel goeds voor Curaçao en voor de overige Staatsdelen kunnen doen in het biezonder zeker voor Indië.

DE VERKEERSPOLITIE VERZOEKT.

De vrouw, die zich Zaterdagavond om ongeveer 17.15 uur in de autobus 1325-C, welke bij Zeelandia over de kop sloeg, bevond, wordt verzocht zich aan de Politie-Hoofdwacht, Afdeling Verkeer, te melden teneinde enige inlichtingen te verstrekken.

Personen, die inlichtingen kunnen verschaffen, betreffende het ernstige verkeersongeval, dat op Zaterdag jl. bij Zeelandia plaats vond, waarbij een autobus over de kop sloeg en waargewond, worden verzocht zich te melden aan de Politie-Hoofdwacht, Afdeling Verkeer.

VERKEERSONGELUKKEN.

Zaterdagavond om ongeveer 18 uur vond op de Schottegatweg, ter hoogte van Zeelandia, een ernstig verkeersongeval plaats. De bestuurder van een autobus, welke vermoedelijk met zeer grote snelheid door de ter plaatse aanwezige bocht reed, verloor de macht over zijn stuur, tengevolge waarvan de bus over de kop sloeg en aan de overzijde van de weg terecht kwam. De drie inzittenden waarvan er twee zeer ernstig werden verwond, zijn in het St. Elisabethsgasthuis opgenomen. De carosserie werd onherstelbaar vernield.

Bij nader onderzoek bleek, dat bedoelde bus was gestolen. Bestuurders van motorrijtuigen worden in hun eigen belang verzocht bij het parkeren de contact-sleutel van hun motorrijtuig uit te nemen. De verkeerspolitie stelt een onderzoek in.

Zaterdagavond vond op het terrein van de C.P.I.M. een licht verkeersongeval plaats. Ook deze auto, die zonder toestemming van den eigenaar werd weggenomen, reed van de weg in een betonnen greppel. Het motorrijtuig werd niet beschadigd. De bestuurder, vermoedelijk een Noordamerikaans militair, maakte zich bij de komst van een bewaker der C.P.I.M. uit de voeten.

WILLEM KALMTHOUT OVERLEDEN.

Naar vermeld wordt, is de bekende katholieke musicus Willem Kalmthout overleden. Willem Kalmthout heeft vooral naam gemaakt als organist en als leraar aan de katholieke leergangen te Tilburg voor de afdeling muziek.

MEDEDELING VAN DE ADMINISTRATIE.

In verband met een per 1 Juni as. doorgevoerde reorganisatie van de administratie der Paulus-drukkerij deelt de boekhouder A. Lasten allen abonnees van „Dagblad Amigoe di Curaçao" mede, dat van 1 Juni af geen quitanties meer voor de inning van de abonnementsgelden van „Dagblad Amigoe di Curaçao" door hem getekend zullen worden. Van 1 Juni af worden derhalve geen quitanties meer aangeboden door hem ondertekend, ook niet voor achterstallige inningen. Voorlopig zullen tot nader bekendmaking alle quitanties voor de inning van de abonnementsgelden van „Dagblad Amigoe di Curaçao" ondertekend worden door den Heer J.A.M. Hart.

Giraud en de Gaulle smeden een Franse eenheid.

Frans vloot-eskader te Alexandrië gaat naar Geallieërden over.

5 Duitse duikboten in de grond geboord.

CHINEZEN HEROVEREN YUYANGKWAN.

„TWEE JAAR GELEDEN".

Mei 1941.

31. De pro-Duitse minister-president van Irak, Rashid Ali, vlucht uit het land. De Britten omsingelen Bagdad, waarop de burgemeester een wapenstilstand vraagt. Nadat de Britten de stad zijn binnengetrokken wordt een wapenstilstand getekend.

Duitse bronnen vallen in het Noordelijke stadsgedeelte van Dublin. Ernstige schade wordt aangericht, 27 personen worden gedood, 25 vermist en 70 zwaar gewond.

De eerste lading voedsel van de Verenigde Staten van Noord-Amerika onder de Leen- en Pachtwet overeenkomst komt in Engeland aan. Zij bestaat uit 12.000 pond kaas, 4.000.000 eieren en 1000 ton meel.

Juni 1941.

1. De Italianen en Duitsers ontmoeten elkaar in hun veldtocht op het eiland Creta te Ierapetra. Ongeveer 10.000 Britten en Hellenen zijn gevangen genomen.

De Britten kondigen aan, dat zij besloten terug te trekken van Creta na 12 dagen zware strijd. Reeds 15.000 soldaten zijn naar Egypte overgebracht. Toegegeven moet worden, dat er zware verliezen geleden zijn.

2. De Duitsers delen mede, dat de strijd op Creta beëindigd is. Het laatst werd de haven van Sphakin veroverd.

Londen zegt, dat 20.000 Nazies gedood werden zonder de vele Duitse valschermspringers te rekenen. Ongeveer 80% van de Britse strijdkrachten zijn naar veiliger oorden overgebracht.

In Mussolini's gepantserde trein houden Hitler en Mussolini met hun respectieve staven besprekingen op de Brennerpas.

3. De Britse Labour-partij verklaart op de jaarlijkse vergadering met een meerderheid van 2.430.000 stemmen tegen 19.000 stemmen, dat een vrede door onderhandeling met Duitsland en Italië onmogelijk is.

4. Egypte verklaart Syrië tot Duitsbezet gebied en verbreekt alle verbindingen met dit Franse mandaatland. Deze verklaring is niet van toepassing op de Libanon. Tot deze stap werd genomen ogenblikkelijk na het aftreden [illegible]

Wilhelm II, ex-keizer van Duitsland, sterft op zijn landgoed te Doorn, alwaar hij begraven wordt.

5. De Franse luchtmacht bombardeert Amman, de hoofdstad van Transjordanië.

6. President Roosevelt tekent een wet, waarbij de regering van de Verenigde Staten van Noord-Amerika het recht krijgt om vóór 30 Juni 1942 alle buitenlandse koopvaardijschepen, die werkeloos in de territoriale wateren liggen van Noord-Amerika, de Philippijnen en de Kanaal-zône, te kopen of te lenen. Onder deze wet vallen ruim 80 schepen, waarbij het Franse schip „Normandie".

GENERAAL GEORGES ONTSNAPT UIT FRANKRIJK.

Gemeld wordt, dat Generaal-Majoor Alphonse Joseph Georges „rechtstreeks uit Frankrijk in Algiers is aangekomen en zijn diensten heeft aangeboden aan Giraud". Georges is 67 jaar oud en bezette in de eerste maanden van de oorlog een post aan het front onder Generalissimo Gustave Gamelin (Algiers, (AP) 30.5).

DE GAULLE IN ALGIERS.

Edward Kennedy seint uit Algiers: De Gaulle arriveerde in Algiers voor de laatste besprekingen met Giraud om tot een Franse eenheid te komen en kreeg een donderende ovatie van het publiek. Bekend gemaakt werd, dat het nieuwe Uitvoerende Comité, hetwelk de Fransen zal besturen, Maandag om 9.30 uur zijn eerste bijeenkomst zal houden. De leider der Strijdende Fransen zeide, dat het Comité bestaat uit een aantal leden, die aan het hoofd zullen staan van Ministeries, gelijk van een Regering.

Voordat De Gaulle's vliegtuig de grond raakte op het vliegveld, waar Giraud hem opwachtte, zeide militaire en burgerlijke Opperbevelhebber, dat de besprekingen van de laatste tijd „hebben aangetoond, dat een overeenkomst bereikt is tussen het Franse Nationale Comité in Londen en het Franse Hoofdcommando in Algiers".

De Gaulle verklaarde, dat hij naar Noord-Afrika gekomen is met het „verlangen en de wil om de eenheid van het Franse Rijk in deze oorlog tot stand te brengen." De Gaulle zeide tot de pers: „Wij weten, dat het Franse volk hier en in die delen van het rijk, welke eerder bevrijd zijn, het gevoelen delen, dat ogenblikkelijk een eenheid moet worden gevormd." De Generaal ontving de journalisten kort nadat 5000 mensen twee uren in de brandende zon hadden gestaan om hem een grootste betoging van steun te brengen, terwijl hij bloemen legde voor het monument van de oorlogsdoden in Algiers. Gejuich, geklap en geroep van „Vive De Gaulle" stegen op toen de Franse Generaal verscheen. Hoeden werden in de lucht geworpen en velen maakten het V (voor Victorie) teken. Na de kranslegging bij het monument boven op een granieten trap keerde De Gaulle zich tot het volk met een groet, waarbij hij beide armen naar hen uitstrekte. Toen hij de trap afging brak de menigte uit in La Marseillaise en biezondere nadruk werd gelegd op „le jour de gloire est arrivé" (de dag van glorie is gekomen).

De twee energieke Generaals, die verwachten de eenheid tot stand te brengen tussen alle Fransen, die de as bestrijden, begonnen ogenblikkelijk met het vormen van een Uitvoerend Comité om al hun vrije landgenoten te besturen tot Frankrijk weer zijn eigen Regering kan kiezen.

De besprekingen begonnen in een atmospheer, die ten minste naar buiten verzoenend leek en met Girauds verklaring, dat „dit geen tijd voor redevoeringen is doch voor handelen voor Frankrijk", Giraud die uit een Duitse gevangenis en uit Vichy ontsnapte, is militair en burgerlijk Opperbevelhebber in Noord-Afrika en heeft onder zijn gezag een leger van 300.000 man.

De Gaulle, die zich tegen de as heeft verzet van de sombere dagen van de val van Frankrijk af, staat aan het hoofd van het Nationale Comité der Strijdende Fransen. Onder zijn gezag staan Frans Aequatoriaal Afrika, Syrië, Libanon, Madagascar en de eilanden in de Stille Zuidzee-Tahiti en Nieuw Caledonië waar Noordamerikaanse troepen bases hebben. Hij heeft ook de kleine eilanden Saint Pierre en Miquelon nabij Canada onder zich.

De lang verwachte aankomst van De Gaulle vond plaats op een klein vliegveld van de Franse luchtmacht omstreeks het middaguur in de felle zon.

Kolonel Demarmier, een Franse luchtheld van Wereldoorlog I, bestuurde het vliegtuig. De Gaulle kwam eruit, gekleed in een tropisch khaki-uniform. Giraud, die gekleed was in zwaarder khaki, trad hem tegemoet. De twee salueerden gelijktijdig en schudden elkaar ernstig de hand.

De Gaulle was vergezeld van René Massigli, den vroegeren Fransen Ambassadeur in Turkije en thans Commissaris voor buitenlandse zaken van de Strijdende Fransen, en André Philippe, zijn Commissaris voor Binnenlandse Zaken en Arbeid.

Generaal Georges Catroux, de Commissaris voor Syrië en verbindingsofficier die veel deed om de Generaals tot elkaar te brengen, bevond zich bij Giraud om De Gaulle te ontvangen. Generaal Martial Valin, Commissaris voor de Luchtvaart van de Strijdende Fransen, was ook met Giraud op het vliegveld aanwezig.

Giraud en De Gaulle poseerden voor de fotografen, inspecteerden de erewacht en vertrokken toen naar Algiers waar zij samen het noenmaal gebruikten.

Girauds volgelingen zeggen, dat zeker een uiteindelijke regeling zal worden getroffen hoewel zij der mening zijn toegedaan, dat nog vele problemen zullen moeten worden uitgewerkt.

Volgens de aanvankelijke overeenkomst, benoemt elke Generaal twee vertegenwoordigers, die met hem zitting zullen hebben in het Uitvoerend Comité.

De Gaulle benoemde Massigli en Philipe. Giraud benoemde Alphonse Georges en Jean Monnet. Giraud en De Gaulle zullen om de beurt presideren over het Comité, dat later nog drie „Franse vertegenwoordigers" zal kiezen (Algiers, (AP) 30 5.).

FRANSE VLOOT TE ALEXANDRIË GAAT NAAR GEALLIEERDEN OVER.

De Duitse radio zeide in een DNB-bericht uit Vichy: „De Franse regering maakt bekend, dat de Franse vloot te Alexandrië zich aan de Britten heeft overgegeven". Volgens de laatste berichten bestond de vloot te Alexandrië uit twee slagschepen, de „Lorraine" en de „Lafayette", twee kruisers, de „Duquesne" en „Strasbourg"; de torpedojager „Montcalm" alsook enkele duikboten en hulpschepen.

Zo het bericht waar is zou dit het resultaat kunnen zijn van de onderhandelingen tussen Giraud en De Gaulle om tot een eenheid te komen. De vloot te Alexandrië en de schepen te Martinique onder Admiraal Georges Robert zijn de enige Franse strijdkrachten buiten het Franse moederland, die zich bij de Geallieerden hebben gevoegd in de strijd tegen de as. De bekendmaking van het DNB zeide: „De vloot heeft toegegeven aan Noordamerikaanse en Britse druk. De bemanningen zeiden, dat zij zich bij de Geallieerden zullen voegen" (Londen, (AP) 30.5).

„GEHEEL VRIJWILLIG".

Officiële kringen in Londen verklaarden, dat het Franse vloot-eskader te Alexandrië geheel vrijwillig naar de Geallieerden is overgekomen na onderhandelingen met Giraud. De bewering van Vichy, dat het eskader tot overgave zou zijn gedwongen, werd beschreven als „volkomen onwaar" (Londen, (AP) 31.5).

COMMUNIQUÉ VAN CAIRO.

Het Noordamerikaanse communiqué van Cairo luidt als volgt: „Meer dan 50 Liberator bommenwerpers van het 9e Noordamerikaanse luchtcorps vielen Zondag overdag het vliegveld te Foggia aan. Het doel werd degelijk gedekt met bommen. Voltreffers werden geplaatst op hangars en barakken. Talrijke vliegtuigen op de vliegterreinen werden vernietigd, met inbegrip van enkele zesmotorige toestellen. Een zwarte rook steeg op van olie-branden en over het gehele doelgebied stonden de gebouwen in brand. Al onze vliegtuigen keerden veilig terug" (Cairo, (AP) 31.5).

GEALLIEERDE COMMUNIQUÉ'S VAN NOORD-AFRIKA.

Zondag.

„Gisteren zetten de Noordwestelijke Afrikaanse luchtstrijdkrachten de aanvallen voort op de bases van de as op Sardinië en Pantelleria. B-25 Mitchells, B-26 Marauders. P-38 Lightnings en P-40 Warhawks deden tijdens de dag verschillende aanvallen. Havengebieden en spoorweg-installaties werden gebombardeerd. Het is thans bekend, dat een onzer vliegtuigen, dat gisteren als vermist werd opgegeven, zich in veiligheid bevindt.

Tijdens de nacht van 27 op 28 Mei werden 2 vijandelijke vliegtuigen vernield en een vijandelijk vliegtuig werd vernield in de nacht van 28 op 29 Mei" (Geallieerd Hoofdkwartier in Noord-Afrika, (AP) 30.5).

Maandag.

„Een grote strijdmacht van B-17 Vliegende Forten viel gisteren Napels aan. Bommen werden geworpen op een vliegtuigfabriek en een naburig vliegveld. Grote ontploffingen werden veroorzaakt in een olie-opslagplaats en er ontstonden vele branden. In de nacht van 29 op 30 Mei vielen Wellington bommenwerpers van de Noordwestelijke Afrikaanse luchtmacht Pantelleria aan. Gisteren werden Sardinië, en Pantelleria aangevallen door middelzware bommenwerpers en gevechtsbommenwerpers. De doelen op Pantelleria werden goed bedekt met bommen en er werden branden gezien. Havens en spoorwegverbindingen op Sardinië werden aangevallen door Lightnings met bommen. Men zag bommen ontploffen op rangeerterreinen, een transformator-station, spoorwegstations en haven-installaties. Tijdens de verrichtingen van de dag werden 14 vijandelijke vliegtuigen neergeschoten. Van al deze verrichtingen wordt 1 vliegtuig vermist, doch het is bekend, dat de vlieger zich in veiligheid bevindt" (Geallieerd Hoofdkwartier in Noord-Afrika, (AP) 31.5).

ITALIAANS COMMUNIQUÉ.

„Vijandelijke lucht-formaties wierpen gisteren talrijke bommen op Napels, dat zijn 17e aanval had. Plaatsen op Sardinië en in de provincies Foggia, Bari en Potenza werden eveneens aangevallen. Grote schade aan publieke en particuliere gebouwen werd te Napels aangericht, waar 6 viermotorige vliegtuigen werden neergeschoten, 3 door onze jagers, 1 door Duitse jagers en 2 door het afweervuur. In aanvallen op Pantellerie verloor de vijand nog 9 vliegtuigen, die door de luchtdoelkanonnen werden neergeschoten. Nog een vliegtuig, dat door onze jagers werd neergeschoten, viel in zee. Bij de aanvallen, die in het communiqué van heden worden genoemd, leed de burgerbevolking de volgende verliezen: Te Napels werden 58 personen gedood en 351 gewond; in verschillende plaatsen op Sardinië werden 5 personen gedood en 10 gewond. Na de opruiming van het puin ten gevolge van de vijandelijke aanval op Civitavecchia, steeg het aantal ongevallen er tot 295" (New York, (AP) 31.5).

Deze krant is gedeeltelijk ongecorrigeerd.

ALLERLAATSTE NIEUWS

— **Londen:** Officieel werd bevestigd, dat het Franse vloot-eskader te Alexandrië zich vrijwillig bij de Geallieerden heeft gevoegd na onderhandelingen met Generaal Giraud.

Het eskader onder den Fransen Vice-Admiraal René Emil Godfroy bestaat uit het slagschip „Lorraine" van 20.000 ton, de zware kruisers „Duquesne", „Tourville" en Suffren", de lichte kruiser „Du Guay-Trouin", 3 torpedojagers en 1 duikboot.

— **New York:** Het Duitse communiqué zeide, dat de Russen de aanvallen op het bruggehoofd in de Kuban gisteren hebben gestaakt. In andere sectoren van het front zijn er verkenningen en met uitzondering van een Duitse aanval bij Velisj zijn er geen activiteiten van aanvalstroepen.

— **Lissabon:** Franco zond aan President Carmona van Portugal zijn gelukwensen ter gelegenheid van de 17de jaardag van de nationale revolutie. Een gelijksoortige boodschap werd door Jordana aan Salazar gezonden. Generaal Smuts, Premier van Zuid-Afrika zond ook zijn groeten aan Carmona.

— **New Delhi:** Gisteren deden bommenwerpers en gevechtsvliegtuigen van de Raf aanvallen op Kalmyo en de vijandelijke stellingen in dat gebied. Aan het Arakan-front mitrailleerden Hurricanes de stellingen van de Japanse troepen nabij Buthidaung. Geen enkel vliegtuig wordt vermist.

— **Geallieerd Hoofdkwartier in Noord-Afrika:** Meer dan 150 Noordamerikaanse viermotorige bommenwerpers namen gisteren deel aan de aanvallen op de vijandelijke bases in Zuid-Italië en lieten puinhopen en rook in hun spoor achter.

Meer dan 100 Vliegende Forten uit Noord-Afrika veroorzaakten ontploffingen en branden te Napels. Meer dan 50 Liberator bommenwerpers uit het Midden-Oosten trokken het vliegveld te Foggia op 130 kilometer ten Noord-Oosten van Napels. Het was de tweede aanval op Foggia binnen drie dagen en volgens Rome beleefde Napels zijn 17de aanval.

— **Cairo:** Officieel werd medegedeeld, dat Egypte diplomatieke betrekkingen zal aanknopen met Rusland.

— **Stockholm:** De Duitse radio beweerde, dat de Geallieerde invasie van het vasteland is bepaald op 22 Juni. Men zeide, dat deze datum was vernomen van „betrouwbare goed ingelichte kringen in Londen". Voorts zeide men, dat de huidige luchtaanvallen op Duitsland, Italië en Frankrijk moeten worden beschouwd als het gordijnvuur, dat de aanval door het voetvolk rechtstreeks voorafgaat. 22 Juni is de datum waarop in 1940 de wapenstilstand tussen Duitsland en Frankrijk gesloten werd. Op 22 Juni 1941 vielen de Duitse legers Rusland binnen.

Naar de gasoorlog?

Als de veldtocht tegen Rusland het critieke stadium nadert?

Onlangs werd door de Russen de hand gelegd op Duitse geheime documenten, welke instructies bevatten voor het gebruik van gifgas op uitgebreide schaal. En ook Churchill waarschuwde enige tijd geleden Duitsland, wanneer het bij de strijd in Rusland tot gas zijn toevlucht zou nemen.

Een nadere beschouwing van die instructies, doet evenwel zien, dat zij voor dengene, die ervan op de hoogte is, volkomen bekende zaken vermelden, welke in elk vaktijdschrift zomede in de voorschriften van vrijwel alle legers voorkomen. Geheim zijn deze zaken geenszins, zodat, naar onze mening, daarin geen aanwijzing is gelegen voor een op korte termijn te verwachten gasoorlog.

Dit neemt echter niet weg, dat de kans op ontketening van de chemische alsook van de bacteriologische oorlog immer aanwezig blijft en het grootst is, wanneer Duitsland zijn wanhoopspoging gaat inzetten, om de oorlogskansen te zijnen gunste te doen keren.

Zodra dus bijvoorbeeld de veldtocht tegen Rusland het critieke stadium voor Duitsland nadert, dan wel in enig ander beslissend ogenblik, kan de aanwending van deze strijdmiddelen worden verwacht, waarbij Duitsland, in zijn waan dat het beter op deze wijze van oorlogvoering is toegerust, ongetwijfeld het initiatief zal nemen, zoals de Duitsers dat op 22 April 1915 bij Yperen ook deden. En zulks niettegenstaande Duitslands verzekeringen, bij de aanvang van de huidige oorlog geuit, dat met de andere belligerenten was overeengekomen deze oorlog op „menselijke" wijze te voeren en geen chemische noch bacteriologische middelen te gebruiken. Zoals alle overeenkomsten en beloften van Hitler, kan ook deze als volkomen waardeloos worden bestempeld!

De gasaanval bij Yperen.

De eerste Duitse gasaanval op 22 April 1915 bij Yperen had een onverwacht succes, daar de aangevallen manschappen der Geallieerden geheel onvoorbereid waren op de mogelijkheid van een dergelijke aanval. Een belangrijke terreinwinst wisten de Duitsers echter niet te behalen en dit is waarschijnlijk te verklaren uit de tegenzin, die het Duitse hoofdkwartier tegen deze nieuwe methode van oorlogvoering had, uitsluitend ontstaan te danken was aan het advies van den Joodsen chemicus Fritz Haber, die niet als militair volwaardig werd beschouwd. Wanneer de Duitsers van de algehele verwarring, die het gevolg was van het gebruik van chloor, op deskundige wijze hadden geprofiteerd, dan hadden zij ongetwijfeld het Geallieerd front kunnen doorbreken en een belangrijk succes kunnen oogsten, dat misschien beslissend was geweest voor het eindresultaat van de strijd. Deze gelegenheid kwam nooit terug.

Binnen veertien dagen was iedere soldaat in het Britse leger voorzien van een, zij het dan ook primitief, gasmasker. De Geallieerden wisten hun vijanden spoedig zelfs te overtreffen in het effect van een gasaanval, daarbij geholpen door de slechte qualiteit van het Duitse gasmasker.

„Houdt uw gasmaskers gereed."

Het volgende typische geval wijst er ook op, dat Duitsland weder zijn toevlucht zou kunnen nemen tot gasaanvallen.

Toen een Duits vlieger, die in Engeland was neergeschoten, het hospitaal, waar hij de meest toegewijde zorgen had ontvangen, verliet en afscheid nam, zeide hij: „Ik kan u niets geven dan slechts een goede raad: houdt uw gasmaskers in goede conditie! U zult ze wellicht moeten gebruiken!"

Deze raad was niet overbodig, want de waakzaamheid op dit gebied, welke in het begin van de oorlog tot hoge graad was opgevoerd, was bezig ernstig te verslappen. Intussen is men evenwel tot inkeer gekomen. Talrijke alarmoefeningen, o.a. met traangas, worden in geheel Engeland gehouden, teneinde de vaardigheid van het publiek in het gebruik van zijn gasmaskers op peil te brengen en te houden.

Gebleken is, dat de oefeningen in een dringende en alom bestaande behoefte hebben voorzien.

Van alarmerender aard zou de toestand zijn geweest, wanneer berichten melding maakten van het vinden van granaten met gasvulling of van gevulde toestellen bestemd voor het sproeien van gas. Bekend is overigens, dat op het einde van Wereldoorlog I 25% van de munitie-uitrusting van vele legers uit gas-munitie bestond en dat men zich in verscheidene landen beijverde om zo goed mogelijk, ook en vooral op de offensieve inzet van deze krijgsmiddelen, voorbereid te zijn, gedachtig aan het grondbeginsel van de tactiek dat de uitsluitende afweer uiteindelijk tot de nederlaag moet voeren.

De persistente gassen.

De Duitsers waren in Wereldoorlog I de eersten, die de gasaanvallen vervingen door een vuur van brisantgranaten gevuld met een vluchtige vloeistof, die bij de ontploffing in een fijne druppelnevel verstoof. Deze druppels werkten zo goed, dat de langzame verdamping van deze fijne nevel in staat was een terrein dagen onbegaanbaar te maken voor manschappen, die niet voorzien waren van gasmaskers met nevelfilter.

Vandaar dat dergelijke gassen onder de naam persistente gassen bekend zijn, in tegenstelling met de echte gassen, zoals chloor en phosgeen, die in de lucht onmiddellijk verspreid worden en daarom niet-persistent zijn.

Maar het feit, dat 25% van de munitie-uitrusting in het laatst van Wereldoorlog I uit gas-projectielen bestond, wil nog niet zeggen, dat deze projectielen van het begin af van Wereldoorlog II in het operatiegebied worden meegevoerd. Het zou voor de Duitsers een blok aan het been zijn geweest, wanneer zij reeds van de aanvang af de strijdende heirscharen en de gevechtsterrein met gas-munitie hadden voorzien. Dit gebeurt eerst, wanneer er ernstige plannen bestaan om de gasoorlog te ontketenen. In het achterland zijn, daar kan men zeker van zijn, de voorraden opgelegd in afwachting van het nadere bevel om die voorraden naar de gevechtsterreinen te verplaatsen. Vandaar, dat het aantreffen van gasgranaten bij de strijdende eenheden als een feit van alarmerender strekking moet worden aangemerkt.

Aangezien bij ontketening van de gasoorlog (hetzelfde geldt uiteraard voor de bacteriologische oorlog) de toepassing door alle belligerenten zal worden overgenomen, blijft deze materie mede voor ons van het hoogste belang: oppassen blijft de boodschap, waarop wij evenwel onmiddellijk laten volgen: een goede voorbereiding op de tegenweer doet het gevaar aanzienlijk verminderen. Overigens werken deze krijgsmiddelen als een boemerang, in die zin dat de initiatiefnemer door zijn tegenstander met gelijke munt wordt betaald. Het is goed zijn voorbereidingen er op te richten, dat men in staat is direct terug te slaan, zo mogelijk met ordentelijke rente!

De Verenigde Staten van Noord-Amerika bereidt zich voor op een gasoorlog.

Dat men in de Verenigde Staten het grote nut van een deugdelijke voorbereiding inziet, bleek uit de benoeming van kolonel William Porter tot hoofd van de chemische oorlogvoering onder gelijktijdige bevordering tot generaal majoor, vooral wanneer men bedenkt dat bijvoorbeeld de chef van het Noordamerikaanse legerluchtcorps zomede de chef van het Wapen der Infanterie in de Verenigde Staten dezelfde rang bekleden.

In de Verenigde Staten van Noord-Amerika is onlangs een boek verschenen van 312 bladzijden, getiteld: „Chemical Warfare", geschreven door een Duitser, die in ballingschap in de Verenigde Staten van Amerika leeft, een zekeren Doctor Wachtel. De schrijver was in Wereldoorlog I assistent van den reeds bovengenoemden Doctor Fritz Haber, den uitvinder van het proces, waardoor het mogelijk werd gemaakt om uit de lucht stikstof te bereiden, een grondstof welke voor de fabricage van spring- en voortdrijvingsstoffen onontbeerlijk is. Van deze vinding is indertijd veel ophef gemaakt; merkwaardig is, dat Dr. Wachtel thans verklaart, dat een forse geallieerde tegenaanval in December 1914 de oorlog tot een spoediger einde zou hebben gebracht, omdat Duitsland toen een enorm gebrek aan munitie had, gevolg van het gemis aan de nodige stikstofverbindingen en daarmede van de nodige grondstoffen voor de munitie-productie. Dit gebrek aan munitie drukt hij uit in de maatstaf, dat er toen nog maar voldoende munitie beschikbaar was voor 5 minuten onafgebroken vuur uit alle ter beschikking staande vuurmonden!

Dr. Wachtel gebruikte voor zijn studiën op gasgebied duizenden proefdieren en onderzocht meer dan 300 gassoorten. In zijn werk bestrijdt hij de idee, dat er op gas-gebied weinig nieuws zou kunnen worden vertoond en dat deswege verrassingen onwaarschijnlijk zouden zijn.

Verschillende soorten gassen.

Hij komt tot de opsomming van een aantal gassen, welke, naar zijn mening zeer wel voor toepassing in aanmerking kunnen worden gebracht; wij noemen hiervan de volgende:

Dampen van atropine, een vergiftig alkaloïde uit de atropa belladonna, o.a. gebruikt bij de oogheelkunde ter vergroting van de pupillen der ogen en van eserine, een vergiftig alkaloïde uit de calabarboon, eveneens voor oogheelkundige doeleinden gebezigd, doch voor vernauwing van de pupillen. De toepassing van beide middelen zou verstoring van het gezichtsvermogen ten gevolge hebben.

Wolken geproduceerd uit plantaardige extracten. Een dezer extracten is bereid uit digitalis of vingerhoedskruid, in de geneeskunde gebruikt tegen hartkwalen en waterzucht. Als oorlogsgas gebruikt, zouden deze extracten, door de huid dringend, dermate stimulerend op de hartslag werken, dat ernstige stoornissen daarvan het gevolg zouden zijn.

Verbindingen samengesteld uit pijlgiften, welke door inboorlingen worden gebruikt om dieren te verlammen; zij zouden dezelfde verlammende werking op mensen kunnen uitoefenen.

Arsenicum-derivaten o.a. dimethylarseeroxide, dat bij inademing hoogst onaangename gevolgen zou hebben, als hevige tand- en oorpijn en brandende pijnen in de borst.

Akoniet in gasvorm. Akoniet is een gif bereid uit een zeer giftige ranonkelachtige plant, de wolfswortel, ook wel gebruikt voor het vergiftigen van pijlen. Het heeft eveneens een paralyserende invloed en verwekt heftige rillingen en stoornissen van het zenuwcentrum.

Bepaalde antimonium- en arsenicumverbindingen, welke Dr. Wachtel evenwel niet noemt, doch die bij het inhaleren typheuse koortsen en physieke apathie zouden veroorzaken.

Wellicht, dat Dr. Wachtel ons een dienst wenst te bewijzen door het uiten van een ernstige waarschuwing met het doel vooral de waakzaamheid niet te verslappen; zo opgevat is zijn pogen nog zo kwaad niet.

De afweermiddelen tegen gas zijn zeer wel afdoende.

Verrassingen zijn en blijven op dit gebied mogelijk, doch de mogelijkheden, welke hij op het gebied van een gasoorlog ziet, zijn dermate uit en te na bekeken en beproefd, dat daarin weinig verrassing gelegen kan zijn; de moeilijkheid schuilt in het brengen van de opgesomde giften in een voor-oorlogsgebruik deugdelijke gasvorm.

De terzake geldende eisen zijn bijzonder zwaar; de voornaamste is wel dat een bruikbaar oorlogsgas bij voorkeur door de huidige vullingen der gasbussen moet kunnen heendringen. Deze vullingen zijn, er nl. op berekend een vrijwel onbegrensd aantal chemische verbindingen op te vangen, zodat de gebruiker in een onnoemelijk aantal gevallen van de ernstige gevolgen gevrijwaard blijft.

Wij betwijfelen het ten sterkste, dat de vindingen van Dr. Wachtel volledig aan de gestelde eisen voldoen; immers, de chemische eigenschappen van de ongegeven stoffen zijn reeds lang bekend. Van sommige vindingen beweert Dr. Wachtel, dat zij door de huid heendringen en langs deze weg haar werking doen gelden. Ook dit feit biedt weinig nieuws; het reeds geruime tijd bekende mosterdgas doet bijv. zijn heilloze invloed even zeer door inwerking op de huid gelden, zodat het enige effectieve tegenmiddel gelegen is in de aanwending van beschermende kleding, terwijl besmette terreindelen, na verkenning en vaststelling, overigens zoveel mogelijk worden vermeden.

Nu wij het toch over mosterdgas hebben is het wellicht goed om op de werking en de bestrijding van dit gas eens nader in te gaan.

Terugkomend op de waarschuwing, welke in het werk van Dr. Wachtel besloten ligt, besluiten wij met te zeggen, dat men ter lege op zijn hoede moet blijven.

Wat is mosterdgas?

Het mosterdgas in geen gas. Het is van belang dit eerst nauwkeurig te bespreken. Het is een sproeimiddel, zoiets als flit; het is een olie-achtige vloeistof, die rondgesproeid wordt in grotere of kleinere droppels. Dit gebeurt ofwel uit vliegtuigen, ofwel door middel van bommen. Het wordt gebruikt om een bepaalde plaats, bijv. een brug, voor den vijand onbegaanbaar te maken.

Het mosterdgas heeft een vrij hoog kookpunt. In grote concentraties heeft het een typisch mosterdachtige reuk, die in kleinere concentraties niet meer merkbaar is.

Wanneer het mosterdgas op onze huid regent, voelt men de fijne oliedroppeltjes niet. Er ontstaat niet eens een gevoel van koude, zoals bij aanraking met waterdroppels. We ruiken een onaangename lucht van knoflook of mosterd, maar slechts even; na korte tijd worden de reukzenuwen verlamd en kunnen we het niet meer waarnemen.

Het zou gemakkelijk zijn onszelven tegen dit sproeimiddel te beschermen, wanneer het niet twee onaangename eigenschappen had: het vreet overal doorheen, en het blijft hardnekkig kleven op de voorwerpen, die het eenmaal heeft aangeraakt. Dagen, weken, soms maanden lang. Zonder ze te beschadigen trekt het heen door kleren en zware leren schoenen, door hout en rubber. Zonderling genoeg wordt het echter door een goede qualiteit cellophaanpapier tegengehouden.

Hoe merkt men de besmetting?

Het eerste, dat men enige uren na een besmetting met mosterdgas bemerkt, is een stekend gevoel in de ogen, of er zand in zit. Dit komt doordat een uiterst gering deel van de vloeistof verdampt en de ogen prikkelt. Door het inademen van deze lichte damp, gaat de getroffene kuchen. Waar de olie de huid geraakt heeft, ontstaan na drie tot vier uur rode jeukende plekken, die echter geen pijn doen. Het mosterdgas trekt door de kleren en schoenen heen en verdampt in de kleren, en daardoor ontstaan deze rode jeukende plekken ook op andere plaatsen, dan die welke onmiddellijk getroffen zijn. En wel overal, waar de huid teer en vochtig is, als tussen de benen en de tenen, in de oksels en op de oogleden. Pas de volgende dag ontstaan op de getroffen plekken grote met vocht gevulde blazen, en daaronder ontwikkelen zich na enkele dagen diepe, moeilijk te genezen wonden. Mosterdgasbesmetting is zelden dodelijk, doch de getroffenen blijven lang ziek.

Blijft in huis.

Het is duidelijk, dat iedereen, die thuis blijft, weinig kans heeft om met mosterdgas besmet te raken. Wanneer de vijand dit gas uit vliegtuigen sproeit, en het valt op het dak, dan valt het ten minste niet op onze huid of kleren. Langzaam trekken de dampen door het dak, dus het huis wordt onbewoonbaar. Doch de mensen zijn gespaard.

De Duitsers, die dit mosterdgas het eerst invoerden in Wereldoorlog I, hadden waarschijnlijk wel alle reden om spijt te hebben van de invoering van dit middel; daar de Geallieerden het later veelvuldig toepasten en de inwerking in het algemeen op blonde personen, zoals de Duitsers ernstiger is dan op meer donker gepigmenteerde mensen, zoals de Fransen.

Wanneer bommen met mosterdgas worden gebruikt (raakt nooit bomscherven aan!) spat de olie in het rond en een nevelwolk van oliedeeltjes kan met de wind een straat ver worden meegevoerd.

Blijft na een bombardement dus een tijdlang binnen, houdt deuren en vensters dicht! Na een bombardement nieuwsgierig rond gaan lopen op de getroffen plekken is helemaal gevaarlijk. Laat dat aan bevoegden over, die op hun hoede zijn voor het mosterdgas. Eerst moeten gasverkenners de plek veilig verklaren.

Heeft de vijand mosterdgas gebruikt, dan worden de wegen ontsmet; tuinen, plantsoenen en het vlakke veld zijn practisch niet te ontsmetten, want het gas blijft kleven aan zand en stenen, gras, takken en bladeren. Elke aanraking is gevaarlijk, het gas blijft maandenlang zijn werkzaamheid behouden. Zulke plekken worden afgezet, en met waarschuwingsbordjes voorzien. Door sterke regenval wordt het echter langzaam aan weggespoeld; dan duurt de besmetting minder lang.

Hoe maakt men het mosterdgas onschadelijk?

Het machtige middel om mosterdgas onschadelijk te maken is chloorkalk (handelsnamen zijn caporiet en trisepol). Dit vernietigt het mosterdgas met zo'n heftigheid, dat er vuur ontstaat, vlammetjes. Wanneer wij mosterdgas op de menselijke huid onschadelijk willen maken, is het daarom beter de chloorkalk te verdunnen, dan verloopt het proces geleidelijker, zonder vuur. Chloorkalk is een poeder, om het te verdunnen wordt magnesia-poeder gebruikt. Een deel chloorkalk wordt met twee delen magnesia flink gemengd, en daarmee moet de getroffene zich zelf inwrijven. Daarna duchtig wassen met water en zeep; als de chloorkalk langer dan 10 minuten op de huid blijft, beschadigt deze de huid zelf.

Nu moet deze ontsmetting natuurlijk onder allerhande voorzorgen gebeuren, om zo weinig mogelijk ongelukken te geven. De gang van zaken in een ontsmettingsinrichting is als volgt:

Als de mosterdgas-besmetten komen aanlopen (ze mogen gerust lopen) wassen ze eerst hun handen en schoenen in een bak met verdunde chloorkalk. Bij de gehele reiniging houden zij zelf en ook het verplegend personeel de gasmakers op, om de ogen, neus, mond en longen te beschermen tegen de dampen. Ze kleden zich geheel uit, en wrijven zich zelven van top tot teen in met het chloorkalk-mengsel — mandiën daarna onder rijkelijk warm water en met veel zeep. Daarna eerst gaat het gasmasker af en trekken ze schone kleren aan. De ogen worden uitgespoeld met boorwater, de neus met zoutwater. De oude kleren worden vernietigd of ontsmet.

Voor oprukkende troepen is mosterdgas dikwijls een ernstige hindernis: de burgerij behoeft er niet bang voor te zijn, daar het voor haar met enige voorzichtigheid altijd te ontwijken is.

Gasoorlog valt nogal mee, aldus Dr. Wachtel.

Voor de merkwaardigheid vermelden wij nog de verkondiging van Doctor Wachtels mening, dat de gasoorlog lang niet zo wreed is als velen wel denken. Deze mening loopt parallel met een bericht uit Noordamerikaanse bron, waarin wordt opgegeven, dat van de „ongevallen" bij de Noordamerikaanse expeditionnaire troepenmacht in Frankrijk in Wereldoorlog I 27% werd veroorzaakt door gas en dat daarva[n] slechts 2% dodelijk waren, in tege[n]stelling met de andere gevallen v[an] verwondingen en ziekten, waarvan [in] totaal 8% dodelijk afliep.

Men mag bij het vernemen van dez[e] cijfers echter niet uit het oog verlieze[n] dat bij de verrassende inzet van h[et] oorlogsgas, zoals dat bij Yperen h[et] geval was, 5000 doden bij de Franse[n] en Engelsen te betreuren vielen.

Overigens mag niet onvermeld bli[j]ven, dat een „gaswolk" een aanzien[e]lijk groter gebied van (levens) geva[ar] bestrijkt en dat daardoor relatief ve[el] meer mensen met al of niet dodelijk[e] verwonding bedreigd worden, da[n] door de werking van enig ander wa[]pen mogelijk is. Voor ons blijft d[e] hantering van het chemische en bac[]teriologische wapen, hoe zeer wij er o[p] bedacht zouden moeten zijn om den vij[]and, als het eenmaal zover mocht ko[]men, van hetzelfde laken een pak to[e] te dienen, een luguber, afschuwwek[]kend bedrijf.

„Wij moeten rekening houden me[t] de wanhoop van een gokker", zeid[e] Churchill in het Lagerhuis op 29 Ju[] 1941. Die wanhoop kan elk ogenbli[k] de ontketening van helse methoden e[n] middelen ten gevolge hebben. De gas[]oorlog is een wapen, dat Hitler zorg[]vuldig acher de hand houdt. En het voor zij Italië ons een waarschuwing. Italië gebruikte gas in de oorlog met Abessinië. Het werd daar alleen toegepast, nadat het Abessijnse geregeld leger was verslagen, waarna de Italiaanse vliegtuigen de verspreide groepen volledig demoraliseerden door haar te besproeien met mosterdgas. Het droge hete klimaat en de gebrekkige kleding van de inboorlingen, die geen gasmaskers bezaten, maakte het mosterdgas tot een ideaal, maar vreselijk wapen, waardoor de Abessijnse tegenstand gebroken werd vóór de regentijd.

Zonder mosterdgas had Italië de oorlog nog een jaar moeten voortzetten, en dit durfden zij, met het oog op de getroffen sanctiemaatregelen niet wagen. Dit is leerzaam, want het wijst er op, dat gifgassen zeker kans hebben gebruikt te worden, wanneer een oorlogvoerende partij zo wanhopig is, dat zij haar toevlucht tot uiterste middelen moet nemen.

Italië gebruikte in zijn wanhoop gifgas, maar Abessinië kon zich hiertegen niet verweren. Een wanhopige Hitler zou eveneens naar gifgas kunnen grijpen, doch hem wacht dan de vergelding, want de Geallieerden zullen niet aarzelen dit op overweldigende wijze te beantwoorden.

Winston Churchill verklaarde het nog pas geleden zeer duidelijk. Engeland zal niet aarzelen met gas te antwoorden. En de Russische Commissaris van Buitenlandse Zaken S. A. Lozowsky zeide: „Laat deze duivelen van het kwaad niet denken, dat zij alleen vergiftige gassen bezitten. De Hitleriaanse bandieten zullen tezamen met hun kunstgassen vernietigd worden. Noch bommen, noch gas, niets in de wereld kan onze wil naar vrijheid verzwakken. Wij hebben zenuwen van staal."